

MINISTERUL MUNCII
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

Nesecret

Nr. 1078 / A1 12408.2020

DOAMNEI SENATOR ARCAN EMILIA

Nr. 423 / M.R.P.
Data 25.08.2020

STIMATĂ DOAMNĂ SENATOR,

18.06

Vă mulțumesc pentru interesul dumneavoastră față de activitatea Ministerului Muncii și Protecției Sociale (MMPS). Referitor la interpelarea dumneavoastră, având ca obiect "Dreptate pentru pensionarii care au lucrat în condiții grele de muncă", vă comunicăm următoarele:

Pentru a înțelege condițiile de acordare, în domeniul pensiilor, a anumitor beneficii în cazul persoanelor care au desfășurat activitate în grupele I și a II-a de muncă, respectiv în condiții speciale și deosebite de muncă, după caz, cu referire în special la beneficiile acordate anumitor categorii de persoane expres prevăzute de Legea nr. 221/2018, este necesară analizarea legislației în domeniul pensiilor, a istoricului acesteia, prin care au fost reglementate aceste beneficii acordate persoanelor care au desfășurat perioade de activitate în grupele superioare de muncă. Astfel, supunem analizării următoarele acte normative în domeniul pensiilor:

➤ *Legea nr. 3/1977 privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistență socială, în vigoare până la data de 31.03.2001*, prevedea următoarele beneficii pentru vechimea realizată în grupa I și a II-a de muncă: *reducerea vârstei de pensionare, supliment la vechime și utilizarea la calculul pensiei, la nivelul anului 1990, a unor procente majorate cu aprox. 1-5%, funcție de nivelul bazei de calcul a pensiei*. Potrivit legii menționate, quantumul pensiei se stabilea, ca regulă generală, în raport de vechimea în muncă realizată și baza de calcul a pensiei (reprezentată de salariile tarifare de încadrare și sporurile cu caracter permanent aferente unei perioade de 5 ani de activitate, așa cum a fost expres prevăzută de lege).

➤ începând cu data de 01.04.2001, odată cu intrarea în vigoare a prevederilor *Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale*, noile modificări legislative în domeniul pensiilor au reglementat o altă modalitate de calcul al quantumului pensiei, respectiv în raport de valoarea unui punct de pensie și punctajul mediu anual, avându-se în vedere, ca regulă generală, salariile tarifare de încadrare, sporurile cu caracter permanent și, după caz, veniturile care au constituit baza de calcul al contribuției

individuale de asigurări sociale, aferente întregului stagiul de cotizare realizat, precum și stagiul complet de cotizare prevăzut de lege. Astfel, pentru stagiile de cotizare realizate în condiții speciale și condiții deosebite de muncă, noile modificări legislative au prevăzut ca beneficii reducerea vârstei standard de pensionare și supliment la vechime (pentru perioadele anterioare datei de 01.04.2001). În cazul categoriilor de personal prevăzute la art. 43 - 44 (din unități miniere, zona I și II de expunere la radiații, personalul navigant din aviația civilă și personalul artistic), la determinarea punctajului mediu anual se utiliza un stagiul complet de cotizare mai mic decât cel prevăzut de lege pentru condiții normale/deosebite de muncă, rezultând un quantum mai avantajos.

➤ *O.u.G. nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat* - a reglementat recalcularea tuturor pensiilor provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat și determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii în conformitate cu principiile Legii nr. 19/2000.

Stagiul complet de cotizare utilizat la determinarea punctajului mediu anual reprezenta vechimea integrală în muncă prevăzută de legislația în vigoare la data deschiderii dreptului la pensie de care persoana respectivă beneficia sau care i se cuvenea la data începerii operațiunii de recalculare.

➤ *prin Legea nr. 226/2006*, cu modificările și completările ulterioare, legiuitorul a prevăzut acordarea, asiguraților care au realizat stagii de cotizare în condiții speciale potrivit acestui act normativ, a următoarelor beneficii: reducerea vârstelor standard de pensionare, proporțional cu stagiile de cotizare realizate în aceste condiții, condiția realizării unui stagiul total de cotizare mai mic decât stagiul complet de cotizare prevăzut pentru asigurații a căror activitate s-a desfășurat în locuri de muncă în condiții deosebite și utilizarea stagiului de cotizare necesar la stabilirea punctajului mediu anual, rezultând un calcul mai avantajos al pensiei.

Potrivit art. 5 alin. (1) din Legea nr. 226/2006, în cazul asiguratului care a realizat un stagiul de cotizare de minim 25 ani în condiții speciale, punctajul mediu anual se determina prin împărțirea la 25, iar conform art. 5 alin. (2) din același act normativ, în cazul asiguratului care a realizat un stagiul de cotizare în condiții speciale mai mic de 25 ani, punctajul mediu anual se determina prin împărțirea la stagiul total de cotizare prevăzut, după caz, în anexa nr. 4 sau anexa nr. 5 la Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

Ținând cont că, între persoanele care au desfășurat activitate în fostele grupe I de muncă (unități miniere, siderurgie etc.) au apărut o serie de inechități în ceea ce privește cuantumul pensiilor, *situație care, în mod evident, a creat nemulțumiri deoarece la*

determinarea punctajului mediu anual acestea erau dezavantajate întrucât suplimentul acordat la stagiul de cotizare, recunoscut de legislația în vigoare până la data de 1 aprilie 2001, nu reprezenta o perioadă contributivă, au fost adoptate O.u.G. nr. 100/2008, Legea nr. 218/2008 și O.u.G. nr. 209/2008.

➤ O.u.G. nr.100/2008, care a intrat în vigoare la data de 01.10.2008, a introdus un nou articol în Legea nr.19/2000 și anume art. 78², care a prevăzut acordarea unui număr suplimentar de puncte, pentru fiecare an de spor de vechime, convenit pentru activitățile desfășurate până la data de 01.04.2001 în fostele grupe I și/sau II de muncă.

Prevederile acestui articol se aplicau numai în situațiile în care, potrivit legii, la determinarea punctajului mediu anual se utilizau stagiile complete de cotizare, prevăzute în anexa nr. 3, în funcție de data nașterii, respectiv stagiile complete de cotizare în funcție de data deschiderii dreptului la pensie, conform prevederilor art. 167¹.

➤ Legea nr. 218/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr.19/2000, care a intrat în vigoare la data de 03.11.2008 - a reglementat o altă formulă de majorare a punctajului pentru grupele I și a II-a de muncă în cazul persoanelor care s-au înscris la pensie începând cu data de 03.11.2008, acestea beneficiind de majorarea cu 50%, respectiv 25% a punctajelor realizate în fiecare perioadă lucrată în grupe superioare de muncă până la data de 01.04.2001, precum și în perioadele ulterioare acestei date desfășurate în condiții deosebite sau speciale de muncă.

Ținând seama de conținutul diferit al reglementărilor cuprinse în cele două acte normative (O.u.G. nr. 100/2008 și Legea nr. 218/2008), s-a ajuns în situația inedită de a exista în cuprinsul Legii nr.19/2000 un articol cu două conținuturi diferite, (în cazul înscrierilor noi), astfel:

- potrivit O.u.G. nr.100/2008 - acordarea unui număr suplimentar de puncte, pentru fiecare an de spor de vechime, convenit pentru activitățile desfășurate până la data de 01.04.2001 în fostele grupe I și/sau II de muncă;

- conform Legii nr. 218/2008 - majorarea punctajelor realizate în fiecare perioadă lucrată în grupe superioare de muncă până la data de 01.04.2001, precum și în perioadele ulterioare acestei date, desfășurate în condiții deosebite sau speciale de muncă.

➤ prin urmare, O.u.G. nr. 209/2008 a avut în vedere punerea de acord a celor două acte normative - O.u.G. nr. 100/2008 și Legea nr. 218/2008 - din punct de vedere al tehnicii legislative, în caz contrar ar fi fost imposibilă aplicarea acestora.

În urma adoptării O.u.G. nr.209/2008:

- persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis până la data de 01.10.2008 și care au desfășurat activități în fostele grupe I și/sau II de muncă până la data de 01.04.2001 au beneficiat în cursul anului 2009 (inclusiv luna octombrie 2008) de un punctaj suplimentar pentru fiecare an de spor realizat în aceste grupe, potrivit prevederilor O.u.G. nr.100/2008;
- pentru persoanele de mai sus, acordarea diferenței dintre punctajul mediu anual care s-a acordat conform O.u.G. nr.100/2008 (în patru etape) și cel care rezultă din aplicarea Legii nr. 218/2008, așa cum a fost modificată, a fost prevăzută începând cu data de 01.01.2010, respectiv cu data de 01.01.2011 ca urmare a prorogării termenului prin O.u.G. nr. 114/2009.

Pentru persoanele înscrise la pensie conform legislației anterioare datei de 01.04.2001, inechitățile au fost vizibile ca urmare a recalculării pensiei conform O.u.G. nr. 4/2005.

Apar diferențe între cuantumul pensiilor stabilite pe Legea nr. 3/1977, care cuprind sporul procentual și cel recalculat conform O.u.G. nr. 4/2005, care nu mai cuprinde acest spor procentual.

Prin cele două acte normative, O.u.G. nr. 100/2008 pentru completarea Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și Legea nr. 218/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 19/2000, s-a intenționat să se repare inechitățile apărute între cuantumul pensiilor cuvenite diferitelor categorii de pensionari, care și-au desfășurat activitatea anterior datei de 01.04.2001, în locuri de muncă încadrate în fostele grupe I și/sau II de muncă.

Atât O.u.G. nr. 100/2008, cât și Legea nr. 19/2000 au prevăzut majorarea punctajelor anuale doar în cazul persoanelor care au desfășurat activitate în grupe superioare de muncă (grupa I și a II-a de muncă) și care au fost defavorizate la aplicarea O.u.G. nr. 4/2005 și a Legii nr. 19/2000, în sensul că, pentru acestea, s-a utilizat la determinarea punctajului mediu anual un stagiul complet de cotizare mai mare. În caz contrar, pentru faptul că au desfășurat activitate în grupe superioare, aceste persoane ar fi beneficiat de două avantaje (stagiul complet de cotizare mai mic și totodată majorarea punctajelor anuale).

➤ *Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în vigoare de la data de 01.01.2011*, pentru stagiile de cotizare realizate în condiții speciale și condiții deosebite de muncă a prevăzut următoarele beneficii: acordarea unui stagiul suplimentar (supliment) pentru stagiile realizate în grupa I sau II de muncă, condiții deosebite sau speciale de muncă, reducerea vârstei standard de pensionare și majorarea punctajelor anuale aferente perioadelor lucrate în grupa I și II de muncă, respectiv condiții speciale și deosebite.

Întrucât prevederile art. 169 alin. (1) din Legea nr 263/2010 au fost introduse cu scopul de a elimina înecitățile în ceea ce privește determinarea punctajului mediu anual, apărute între persoanele care au desfășurat activitate în fostele grupe I și/sau II de muncă, creșterea punctajelor anuale prevăzută la art. 169 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 *nu se aplică în situațiile în care la determinarea punctajului mediu anual s-au utilizat stagii de cotizare prevăzute de acte normative cu caracter special*, cum sunt prevederile Legii nr. 226/2006 privind încadrarea unor locuri de muncă în condiții speciale.

La data de 01.01.2013 s-au aplicat prevederile art. 169 alin. (6) referitoare la majorarea punctajului cu 25% pentru perioadele realizate în condiții deosebite de muncă după data de 1 aprilie 2001, în cazul persoanelor înscrise la pensie anterior datei de 01.01.2011.

➤ *în ceea ce privește Legea nr. 192/2015*, prin adoptarea acesteia au fost eliminate excepțiile prevăzute la alin. (2) și (3) de la art. 169 din Legea nr. 263/2010, în sensul:

- acordării creșterii punctajelor anuale cu 50% și, respectiv, 25% pentru toate persoanele înscrise la pensie înainte de data de 2 noiembrie 2008 și care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupa I, respectiv grupa a II-a de muncă;

- acordării creșterii punctajelor anuale cu 50% pentru toate persoanele înscrise la pensie până la data de 1 ianuarie 2011 și care au desfășurat activități încadrate în condiții speciale de muncă.

Pentru a nu se crea noi situații discriminatorii, prin Legea nr. 192/2015 s-a prevăzut ca, la recalculare, să se utilizeze stagiile complete de cotizare prevăzute de Legea nr. 263/2010, în vigoare la data de la care se cuvin drepturile recalculate, corespunzătoare fiecărei situații.

➤ *prin Legea nr. 155/2016* a fost modificată și completată Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în sensul stabilirii stagiului complet de cotizare de:

- 20 de ani pentru persoanele care au realizat cel puțin 20 de ani în locuri de muncă prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. a) din lege (unitățile miniere, pentru personalul care își desfășoară activitatea în subteran cel puțin 50% din timpul normal de muncă în luna respectivă);

- 15 ani pentru persoanele care au desfășurat activitate în zona I de expunere la radiații, respectiv 17 ani, în cazul celor care au desfășurat activitate în zona a II-a de expunere la radiații.

Astfel, prin adoptarea acestei legi, legiuitorul a prevăzut ca, în situația categoriilor de persoane (din unități miniere, zonele I și II de expunere la radiații, activități artistice) ale căror drepturi de pensie s-au stabilit ulterior datei de 01.01.2011, să se acorde următoarele beneficii:

atât utilizarea unui stagiu complet de cotizare mai mic decât cel prevăzut de legislația anterioară, cât și acordarea majorării punctajelor lunare.

În consecință, prin intrarea în vigoare a Legii nr. 155/2016, s-au creat inechități între persoanele înscrise la pensie anterior datei de 01.01.2011 și persoanele ale căror drepturi de pensie s-au stabilit ulterior acestei date, având stagii de cotizare realizate în condiții speciale, în sensul că, pentru prima categorie se acordă majorarea punctajelor lunare dar se utilizează stagiile complete de cotizare pentru fiecare situație prevăzute de Legea nr. 263/2010, așa cum era în vigoare anterior modificărilor și completărilor prevăzute de Legea nr. 155/2016, în timp ce pentru cea de a doua categorie se acordă atât majorarea punctajelor lunare, cât și beneficiul utilizării stagiilor complete de cotizare mai avantajoase prevăzute de Legea nr. 155/2016.

➤ Prin Legea nr. 221/2018 a fost modificată Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în sensul stabilirii stagiului complet de cotizare de:

a) 20 de ani pentru persoanele care au realizat cel puțin 20 de ani în locuri de muncă prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. a);

b) 25 de ani pentru persoanele care au realizat cel puțin 20 de ani în locuri de muncă prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. f);

c) 25 de ani pentru persoanele care au realizat cel puțin 25 de ani în locurile de muncă prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. d) și e)."

Reglementările aduse de Legea nr. 221/2018 reprezintă o modificare a dispozițiilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în sensul recalculării drepturilor de pensie în situația:

- pensionarilor sistemului public de pensii cărora li s-au aplicat prevederile art. 169¹ prin utilizarea la determinarea punctajului mediu anual a stagiilor complete de cotizare avute în vedere, potrivit legii sau a unor hotărâri judecătorești, la stabilirea/recalcularea pensiei aflate în plată sau, după caz, convenite la data de 31 decembrie 2015;

- persoanelor ale căror drepturi de pensie s-au deschis în perioada 1 ianuarie 2011 și 2 august 2018 prin utilizarea la determinarea punctajului mediu anual a stagiilor complete de cotizare prevăzute la art. 56 alin. (3) lit. b) și c) din Legea nr. 263/2010, astfel cum sunt a fost modificat prin Legea nr. 221/2018.

În ceea ce privește recalcularea drepturilor de pensie aflate în plată, Legea nr. 221/2018 nu se referă la persoanele care:

- și-au deschis drepturile de pensie anterior datei de 01.01.2011 dar au beneficiat de majorarea punctajului mediu anual în conformitate cu prevederile O.u.G. nr.100/2008, ale O.u.G. nr. 209/2008, ale Legii nr. 218/2008 și ale art. 169¹ din Legea nr. 263/2010;

- și-au deschis drepturile de pensie după data de 01.01.2011, dar au făcut obiectul Legii nr.155/2016, respectiv *minerii din subteran, personalul din zonele I și II de radiații, precum și personalul artistic prevăzut la anexa nr.4 din Legea nr. 263/2010.*

Prin urmare, *nu fac obiectul legii* :

- *persoanele care au desfășurat activități în grupa I de muncă înainte de 01.04.2001 și care nu au fost asimilate condițiilor speciale de muncă;*

- *persoanele care au desfășurat activități în grupa a II-a de muncă înainte de 01.04.2001;*

- *persoanele care au desfășurat activități în condiții deosebite de muncă după data de 01.04.2001*, întrucât aceste persoane au beneficiat de toate majorările prevăzute de legislația în domeniul pensiilor pentru activitatea desfășurată în grupe superioare de muncă.

Subliniem faptul că, având în vedere modificările legislative în domeniul pensiilor referitoare la acordarea unor beneficii pentru perioadele de activitate desfășurate în grupe superioare de muncă, legiuitorul a stabilit stagii complete de cotizare mai avantajoase numai în cazul condițiilor speciale de muncă și în situațiile expres prevăzute de lege în care grupa superioară de muncă, realizată anterior datei de 01.04.2001, a fost asimilată condițiilor speciale, ca o recunoaștere a dificultăților, riscurilor și uzurii care, în timp, pot conduce la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe grave asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților.

Cu deosebită considerație, permiteți-mi să rămânem în contact pentru informarea dvs. asupra activităților și inițiativelor noastre.

SECRETAR DE STAT

ION ALIN DAN IGĂȚ

